

Exempel på skyddade områden med fiskeregleringar

Innerfjordarna innanför Orust och Tjörn; Stigfjorden, Havstensfjorden

Län:

Västra Götalands län

Storlek:

16 900 ha

Befintligt/planerat miljöbalksskydd:

- Flera naturreservat (NR)/naturvårdsområden (NVO) ingår helt eller delvis i området, varav Stigfjordens NVO är det största. En översyn av Stigfjordens NVO har påbörjats för att göra detta till ett marint naturreservat.
- Havstensfjordens marina naturreservat beslutades 2010.
- Natura 2000-områdena Stigfjorden, Halsefjorden och Havstensfjorden – Svälte kile.

Internationella utpekanden:

Stigfjorden och Halsefjorden är RAMSAR område¹.

Syfte:

Att bevara ett relativt lågexploaterat större innerfjordsområde med stora sammanhängande grundområden med rika uppväxtplatser för fisk och ryggradslösa djur och med stor betydelse för fågellivet.

Juridisk zon och ägarförhållande:

Området ligger innanför trålgränsen. Det finns både enskilt och allmänt vatten, men det enda som fiskerättsinnehavaren förfogar över och som inte allmänheten har tillgång till är fiske efter ostron.

Marinbiologiska underlag / inventeringar:

Havstensfjordens naturreservat

- Inventering av marinbiologiska naturvärden, 2003².
- Provfiske med småryssjor och öringnät, 2004³.
- Okulär inventering av bryggor / bojar, 2006, Länsstyrelsen
- Kvantitativa studier av ålgräs i två ängar samt fältverifikation av en satellitbildkartering över ålgräsets utbredning, 2012.

Stigfjorden (NR / Natura 2000)

- Marinbiologiska inventeringar, 2009⁴.
- Naturtypskartering Stigfjorden – Halsefjorden genom satellitsbildanalys och dropvideo, 2008⁵.
- Marinbiologisk inventering 2012
- Kvantitativa studier av ålgräs i 5 ängar samt fältverifikation av en satellitbildkartering över ålgräsets utbredning, 2012.
- Provfiske 2012

Övriga underlag i området

- Provfisken, Fiskeriverket rapport 2009⁶.
- 8 fjordar – Natur – fiske – miljö, en kunskapsöversikt⁷.
- Bilaga 3 till Fiskeriverkets remiss om FFO mm för Innerfjordsområdet (nov 2009). Marina bottnar 2004 inom Orust Kommun⁸.
- Sjöfartsverket – Digitala djupdata: Uddevallaleden, uppmätt med multibeamteknik 2004.
- Äldre marina inventeringar av varierande kvalitet från mindre delområden (om ålgräs, kransalger mm). En del har digitaliserats.

Pågående kunskapsinsamling

- 8 fjordar / KUSTO⁹.
- Översyn av naturvårdsförordnande för Stigfjorden.

Relevanta regleringar enligt Fiskerilagstiftningen:

- Fiske endast med handredskap, skaldjursburar och musselskrapor, dessutom är ålryssjor tillåtna för fiskare med särskilda tillstånd t.o.m. 2011.
- Fiske med redskap som släpas efter fartyg kräver särskilt tillstånd och medges inte grundare än fyra meter eller i områden som ligger inom naturreservat och Natura 2000-områden.
- Förbud att fiska torsk, kolja och bleka.
- 21 fredningsområden för öring.
- Fiskeförbud med undantag av handredskap från land i en mindre del av området
- Totalt fiskeförbud i ett litet delområde.

Huvudsakligt pågående fiske:

- Yrkesfiske: ål (förbjudet sedan 2011).
- Yrkesfiske: skrapning/krattning efter musslor.
- Fritidsfiske: handredskap (öring, makrill), tinor (krabba, hummer).
- Innan fiskeförbuden trädde ikraft 2010-02-01 fiskades också i delar av området med nät (torsk, sill och plattfisk) och med vad (skarpsill).

Förslag på ytterligare fiskeregleringar för att uppnå syftet med områdesskyddet

Länsstyrelsen anser att befintliga fiskeregleringar är tillräckliga för att uppnå syftena med områdesskydden.

Lilla Middelgrund

Län:

Hallands län

Storlek:

17864 ha

Befintligt/ planerat miljöbalksskydd:

- Natura 2000 område. Enligt bevarandeplanen ska området säkerställas som naturreservat.

Internationella utpekanden:

Området är både rapporterat som BSPA område till HELCOM och MPA område till OSPAR.

Syfte:

Bevara de marina naturtyperna i ett stort område av unik havsmiljö, som erbjuder livsbetingelser för en mycket speciell och artrik fauna och flora. Områdets samlade värde i form av dess representativitet i kombination med förekomsten av sällsynta arter ska bevaras. Områdets betydelse som lek, uppväxt- och födosökområde för fisk samt övervintringsområde för sjöfågel skall skyddas och stärkas. Vidare är ett syfte att området ska kunna utgöra en spridningskälla för känsliga arter (ffa evertebrater) till omkringliggande idag störda bottenar, vilka i en framtid inte är lika hårt belastade av mänsklig aktivitet.

Juridisk zon och ägarförhållande:

Utanför trälgränsen. Ca 80 % av området ligger i Sveriges ekonomiska zon, resten inom territoriet. Endast allmänt vatten.

Marinbiologiska underlag/ inventeringar:

- Marina makroalger 1997, Dykinventeringar, Tjärnö marinbiologiska laboratorium.
- Utsjöbanksinventering 2005¹⁰ med naturvärdesbedömning 2010¹¹.
- Artdatabanken 2006, marin fauna.
- Provfiske 2004, Fiskeriverket.

Relevanta regleringar enligt fiskerilagstiftningen:

- Det är enligt EU:s lagstiftning tillåtet att fiska med många olika typer av redskap, bland annat trålar, garn, burar etc.
- Släpredskapen, såsom trålar och snurrevadar, delas in i olika maskstorleksintervall.
- För de olika maskstorleksintervallen finns det bestämmelser för vilka arter som får fångas samt för hur fångsten ska vara sammansatt i vikt, tex. i maskstorleksintervallet 35–69 mm (i huvudsak räkfiske) ska minst 20% utgöras av en eller flera av ett antal uppräknade arter, däribland räka. Inte heller får mer än 50% av fångsten utgöras av en eller fler av ett antal uppräknade arter, däribland torsk.
- Bottentrålar med maskstorlek 70–89 mm, får användas endast om de är utrustade med artsorterande rist för havskräfta. För bottentrål med maskstorlek större än eller lika med 90 mm gäller enligt EU:s regelverk inga krav på fångstsammansättning.
- Även garn är indelade i kategorier utefter maskstorlek, från 10 mm och till större än 220 mm. Det regleras vilka arter som får tas med vilken maskstorlek, exempelvis ska makrill fiskas med garn med en maskstorlek på minst 50 mm.
- Sedan 2003 har EU inom ramen för torskåterhättningsplanen för bland annat Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt¹² infört bestämmelser för hur många dagar fiske får bedrivas med vissa redskap som fångar torsk, däribland trålar, garn och bomtrålar. Vad gäller fisket som bedrivs inom området regleras dagar för garn och grovmaskiga trålar. Sverige har ett undantag vad gäller fiske med artsorterande rist (bottentrål 70–89 mm), vilket innebär att Sverige om man så önskar inte behöver begränsa antal dagar för fiske med detta redskap eftersom fångsten av torsk utgör mindre än 1,5% av den totala fångsten.

Huvudsakligt pågående fiske:

- Det mest omfattande fisket i området är blandfiske med grovmaskig bottentrål som fångar havskräfta, torsk och plattfisk. Det selektiva kräftfisket med sorteringsrist i trålen har under senare år ökat i betydelse. Havskräfta och fjärsing är de vanligaste fångsterna. Även ett visst garn- och dörjfiske förekommer inom området.

- Satellitpositionering (VMS) av fiskefartyg bekräftar loggboksdata för svenska fartyg och att trålning bedrivs huvudsakligen på mjuka bottenar i området men också nära och på rev och sandbankar.
- Danskt fiske antyder samma mönster och det förekommer även positioner från tyska fiskefartyg på revområdena.

Kvädöfjärden

Län:

Östergötlands län

Storlek:

7255 ha

Befintligt/ planerat miljöbalksskydd:

- Marina naturreservatet Kvädöfjärden 4564 ha inklusive Torrö 1094 ha
- Naturreservatet Å svikelandet 1597 ha.
- Kvädöfjärden och Å svikelandet utgör tillsammans ett Natura 2000 område med en fastställd bevarandeplan. Rapporterade naturtyper: 1150 Laguner, 1160 Vikar och sund, 1170 och 1622 Skär och små öar i Östersjön.
- Områden ligger inom riksintresse enligt båda 3 kap och 4 kap Miljöbalken.
- Licknevarpefjärden har sedan 1970 fiskeförbud med stöd av reservatsföreskrift.

Internationella utpekanden:

Området är rapporterat BSPA område till HELCOM

Syfte:

Bevara och vårda ett område med för landet värdefull kust- och skärgårdsnatur med mycket rika och omväxlande marina miljöer präglade av landhöjningskust och ytterskärgård. Områdets karaktär av orördhet i skogs- och havsmiljö ska behållas. De livsmiljöer och arter som är grunden för att området har föreslagits till Natura 2000 ska ha en gynnsam bevarandestatus. Bevara variationen av vattenbiotoper, från grunda skyddade vikar till exponerade miljöer av ytterskärgårdskaraktär. De marina biotoperna ska skyddas och förstärkas för att gynna den biologiska mångfalden samt användas som ett viktigt referensområde för marin forskning och miljöövervakning.

Områdets betydelse som reproduktions- och uppväxtområde för marina djurarter ska skyddas och förstärkas.

Juridisk zon och ägarförhållande:

Området ligger innanför trålgränsen. Det finns både enskilt och allmänt vatten.

Marinbiologiska underlag/inventeringar:

- Fiskeriverkets årliga nätprovfisken sedan 1970-talet i södra delen av området
- Fiskeriverkets inventering fiskbeståndet i Licknevarpefjärden, 2005.
- Fiskeriverkets fiskrekryteringsstudier i området, 2003.
- Ytterligare fiskstudier särskilt på gädda, 1993, 2005, 2010, se referenslista¹³.
- Inventering av häckande kustfågel, 1997 och 2008¹⁴.
- Basinventering 2005–2008¹⁵.

- Marina vegetationsinventeringar, 2003–2008¹⁶.
- Bottenfaunainventering 2008¹⁷.

Relevanta regleringar enligt fiskerilagstiftningen:

- Handredskapsfiske efter gädda är begränsat till 3 gäddor mellan 40 och 75 cm per fiskare och dygn.

Huvudsakligt pågående fiske:

- Handredskapsfiske och visst småskaligt yrkesfiske.

Gålö

Län:

Stockholms län

Storlek:

Ca 4300 ha.

Befintligt/ planerat miljöbalksskydd:

- Gålö naturreservatet omfattar 3834 ha varav 2081 ha vatten.
- Stegsholm Natura 2000 utgör 109 ha varav merparten är strandängar.
- En revidering av reservatet för att bilda marint naturreservat planeras
- I samband med en sådan bör en utvidgning till att omfatta även fiskeförbudsområdet övervägas.

Syfte:

Befintligt syfte i naturreservat och Natura 2000 området har terrester inriktning.

Juridisk zon och ägarförhållande:

Svenskt territorium, innanför trälgränsen. I huvudsak enskilt vatten (kommun/skärgårdsstiftelsen). Allmänt vatten i den södra delen mot Mysingen.

Marinbiologiska underlag/inventeringar:

- Fiskeriverkets årliga ryssje- och nätprovfisken i Lännåkersviken/Blista fjärd samt i Askviken, sedan 2009.
- Fiskyngelinventering vid Gålö, Haninge kommun. Fiskeriverket, 2009.
- Marinbiologisk undersökning och naturvärdesbedömning av grunda bottnar på Gålö.
- Kartläggning av marina naturtyper 2005.
- Skyddsvärda grundområden i Svealands skärgårdar.
- Undersökning av fritidsfisket vid Gålö-Ornö, Stockholms skärgård, 1995–96.
- Trösklade havsvikar i Stockholms län.
- Bedömning av vattenförekomsterna; Fåglarävfjärden, Mysingen och Sandemars fjärd.

Relevanta regleringar enligt fiskerilagstiftningen:

- Fiskeförbudsområde (året runt) i Lännåkersviken (ca 180 ha) .
 - Fredningsområde (1/4–30/6) för fisk i Blista fjärd (ca 170 ha).
- Målarten i huvudsak gös men även abborre och gädda. Områdena ligger i huvudsak utanför naturreservatet.

- I Husbyåns mynning (rödmarkerat på kartan) finns även ett fredningsområde för havsöring (fiskeförbud 15/9–31/12).

Huvudsakligt pågående fiske:

- Handredskapsfiske.

BSPA området Stora Nassa – Svenska Högarna

Län:

Stockholms län

Storlek:

29 852 ha

Befintligt/ planerat miljöbalksskydd:

- De två befintliga naturreservat Stora Nassa (2 960 ha) och Svenska Högarna (2668 ha) utgör ca 19 procent av området.
- Både reservaten är Natura 2000 områden enligt både Art- och Habitatdirektivet och fågeldirektivet. Rapporterade naturtyper: 1150 Laguner, 1110 sublittorala sandbankar, 1170 rev och 1620 Skär och små öar i Östersjön. Utpekade marina arter är silvertärna, havsörn och gråsäl.
- Revidering av skötselplanerna för naturreservaten pågår för att inkludera marina miljöer.
- Inom reservaten finns fågelskyddsområden.
- Stora Nassa omfattas av ett hänsynsområde.

Internationella utpekanden:

Hela området är rapporterat som BSPA område till HELCOM. Ca hälften av området är RAMSAR område.

Syfte:

Bevara områdets unika karaktär och dess natur-, kultur och friluftsvärden knutna till orördhet i balans med hållbart brukande och hänsynsfullt nyttjande.

Juridisk zon och ägarförhållande:

Svenskt territorium. Både allmänt och enskilt vatten. Statligt och enskilt ägande av mark och vatten. Området ligger i ”inre trålområde”.

Marinbiologiska underlag / inventeringar:

- Fiskeriverkets nätprovfiske vid Lilla Nassa 1997 och länsstyrelsens nätfiske vid Gillöga 2008.
- Fiskeriverkets yngelinventering vid Stora Nassa 1997.
- Länsstyrelsen yngelinventering 2010.
- Marin naturinventering Svenska Högarna 2007.
- Marin naturinventering Stora Nassa 2008.
- Båtlivets inverkan på havsbottenarna i Stora Nassa.
- Dykinventering av de grunda bottenarnas vegetation i Stockholms skärgård, 1994.

- Kartläggning av marina naturtyper med hjälp av befintlig information och European Nature Information System (EUNIS).
- Bedömning av vattenforekomsterna Gillögafjärden, Ormskärsfjärden, Björkskärsfjärden.

Relevanta regleringar enligt fiskerilagstiftningen:

I dagsläget inga relevanta regleringar med avseende på det fiske som bedrivs i området.

Huvudsakligt pågående fiske:

Begränsat fiske. Visst småskaligt yrkes/husbehovsfiske med nät samt visst handredskapsfiske. Målarter i huvudsak sik, plattfisk, strömming samt tidvis även abborre och torsk.

Örefjärden – Snöanskärgården

Län:

Västerbottens län

Storlek:

47 000 ha

Befintligt/ planerat miljöbalksskydd:

- Två befintliga naturreservat tillika Natura 2000 områden, Snöanskärgården (5600 ha) och Bonden (400 ha).
- Ett reservatsbeslut har tagits för Örefjärden – Snöanskärgården 2012 men är överklagat.
- Rapporterade naturtyper: 1130 Estuarier, 1150 Laguner, 1160 Vikar och sund, 1170 Rev och 1622 Skär och små öar i Östersjön .

Syfte:

Det övergripande syftet med naturreservatet är att bevara ett kust- och skärgårdslandskap med låg påverkansgrad som en i huvudsak opåverkad helhetsmiljö med dess värdefulla natur- och kulturmiljö.

Områdets rika och omväxlande marina miljöer och landmiljöer som präglas av landhöjningen ska bevaras i ett närmast naturligt och ostört tillstånd så att förutsättningarna för en naturlig flora och fauna tryggas. Områdets betydelse för skyddsvärda arter exempelvis häckande kustfåglar ska bevaras och stärkas. De i området ingående Natura 2000-naturtyperna och arterna ska ha en gynnsam bevarandestatus.

Inom ramarna för det övergripande syftet ska området skydda, vårda och tydliggöra kust- och havsanknutna kulturhistoriskt präglade miljöer med kontinuitet från 1000-tal fram till 1900-tal. Naturreservatet ska tillgodose det rörliga friluftslivets behov. Människor ska kunna uppleva en i huvudsak opåverkad kust- och skärgårdsmiljö med en rikedom av marina naturmiljöer och en tydlig prägel av en rik kustanknuten kulturhistoria.

Naturreservatet ska även tillgodose behovet av opåverkade områden för forskning, undervisning och miljöövervakning.

Syftet ska uppnås genom att mänsklig påverkan på områdets kustlinje, vattenmiljö, havsbotten och undervattensvegetation minimeras. Den helt övervägande delen av reservatets stränder, skogar och vattenmiljöer ska få utvecklas fritt genom naturlig dynamik i takt med landhöjningen. Hotade arter eller naturtyper ska vid behov gynnas genom naturvårdsinriktad skötsel. Ett antal kulturhistoriskt och friluftslivsmässigt värdefulla landskapsvyer ska framhävas och bevaras. Kulturvärden förknippade med landhöjningen och de maritima näringarna fiske, säljakt och

sjöfart ska bibehållas genom en varsam skötsel. Friluftslivet ska ges goda betingelser att utvecklas.

Juridisk zon och ägarförhållande:

Det planerade naturreservatet ligger inom Sveriges territoriala vattengräns och de yttre delarna ligger utanför trålgränsen. Vattnet ägs av samfälligheter eller ett skogsbolag ut till 3 meters djupkurvan annars allmänt vatten.

Marinbiologiska underlag / inventeringar:

- Marinbiologisk inventering av vegetation och fastsittande fauna, 2006–2007.
- Heltäckande inventering av häckande kustfåglar 2000–2001.
- Heltäckande naturtypskartering enligt Natura 2000.
- Utsjöbanksinventering av delar av området.
- SAKU data med information om exponering och djupförhållanden.
- Årliga nätprovfisken inom ramen för det regionala miljöövervakningsprogrammet.
- Nationella provtagningsprogram för bottenfauna och den fria vattenmassan.

Relevanta regleringar enligt fiskerilagstiftningen:

- Fiske med nät är förbjudet grundare än 3 m under tiden 1 april–10 juni och 1 oktober–31 december norr om latitud 63° 30' N, vilken går just norr om ön Snöan. Hela oktober månad får dock fiske bedrivas med nät vars maskstorlek är mindre än 37 mm.
- Utanför Öreälvens mynning är allt fiske efter lax och öring och fiske med fasta redskap högre än 1,5 m förbjudet under tiden 1 maj–25 juni och 1 september–31 dec i ett 5220 ha stort område. Närmast mynningen i ett 400 ha stort område är allt fiske förbjudet året runt, förutom fiske med ryssjor mindre än 1,5 m och med handredskap som inte kräver användning av båt³³.
- Utöver vad som regleras i FIFS så är det förbjudet för allmänheten att fiska med nät, långrev och fasta redskap i naturreservatet Bonden. Bonden ägs av fortifikationsverket.

Huvudsakligt pågående fiske:

- Fritidsfiske med nät och handredskap.

Förslag på ytterligare fiskeregleringar för att uppnå syftet med områdesskyddet

I Örefjärden kommer man att reglera fiske runt de viktigaste fågel- och sälöarna. Syftet är att undvika hot mot fågel och säl (bifångster och störning).

Regleringen är tänkt att införas i HVMFS och inte i reservatsföreskrifterna. På så sätt samlar man de föreskrifter som reglerar fiske i fiskerilagstiftningen.

I beslutet anger man följande som motiv till fredning:

När det gäller jakt och fiske i området så bedömer länsstyrelsen att gällande jakt och fiskelagstiftning generellt är tillräcklig för att bevara områdets naturvärden.

Det är sedan tidigare under hela året förbjudet att jaga och fiska med nät, långrev eller fasta redskap inom naturreservatet Bonden. Dessa förbud bör fortsätta att gälla runt Bonden med tanke på områdets stora betydelse för häckande grisslor och tordmular samt säl. Det är dock lägligt att justera förbuden i tid till att gälla under fåglarnas häckningsperiod och när sälarna byter päls.

När det gäller fiskeförbudet med nät, långrev och fasta redskap så föreslås det införas i Havs- och vattenmyndighetens författningssamling och ingår därmed inte i reservatets föreskrifter.

I upplysningstexten efter föreskrifterna skriver man:

Förbud att fiska med nät, långrev eller fasta redskap i området runt öarna Bonden, Sydvästbrotten och Tuvan (Bondens naturreservat) införs i Havs- och vattenmyndighetens författningssamling (HVMFS) och ska gälla mellan 15 april till 15 augusti. Området är markerat på beslutskarta bilaga 2c. Övriga relevanta regleringar av fisket i området hittas i FIFS 2004:36.